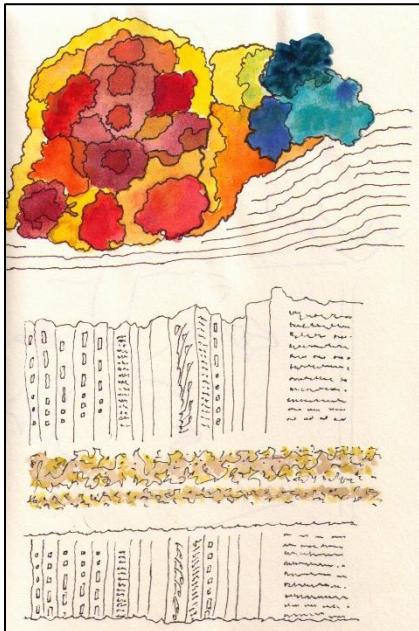

Het sacrale

Opgave

Veel mensen hebben geen affiniteit met het sacrale. Zij geloven niet in een hogere orde, een heilige of natuurlijke wet, noch in spirituele openbaring, het verwarrende maar indringende inzicht van de epifanie. Zij denken alleen in conventionele termen over goed en slecht, mooi en lelijk, waar en onwaar, en missen het gevoel van eerbied, ontzag of bezieling dat bij het sacrale hoort. Zonder zulke gevoelens, van dankbaarheid, liefde, toewijding, overgave (houdingsaspecten die veel verder reiken dan een verstandelijke overtuiging), blijft het kralenspel een oppervlakkig conceptueel spel. De 'opheffing' van de tegenstelling tussen these en antithese naar het niveau van synthese is dan niet meer dan een begripsabstractie, in plaats van een persoonlijke omvorming, een transformatie. Toch maakt iedereen in zijn leven momenten mee waarin het sacrale in de ervaring doordringt, als je geraakt wordt door iets wat je gangbare denkkader doorbreekt, een plotseling inzicht, een betoverende muze,

de fascinatie van kunst of literatuur, opgaan in een spel. Ga na wat in je eigen leven momenten zijn geweest waarop zich een aan je ratio onttrekkende ervaring voordeed. Beschrijf wat die reactie opriep.

Uitwerking

Voor mij zijn die momenten: lopen in het hooggebergte; wekenlang fietsen in mijn eentje; een aantal specifieke ontmoetingen; gesprekken, uitvoeringen van het spel, met vrienden maar ook met onbekenden; ervaringen bij muziek, dans, beeldende kunst; naar de sterren kijken. Eigenlijk doen deze ervaringen zich iedere dag voor. Het begint al 's ochtends als ik mijn oefeningen doe: langzaam bewegen op het ritme van de ademhaling. Maar ook de rest van de dag, in feite is iedere waarneming ermee doordrenkt. Het is een ervaring die zich het best in poëtische taal laat weergeven:

De hoogheid van de ziel wordt op de proef gesteld
als zij iets ontmoet dat eersterangs is
en voornaam maar verhuld zijns weegs gaat,
als een levende toetssteen van waarden.
Je mag het heilig juweel niet beroeren
met oog of hand. Zwig en buig,
trek je schoenen uit. Misleid jezelf niet
met gebrek aan schaamte over wie jij bent.
Waarachtigheid is het enige gebod.